

VČELKA

časopis pre školskú mládež.

Ročník III.

Turč. Sv. Martin, 15. júna 1881.

Číslo 6.

Škriepnik.

Veselohra v jednom dejstve. Podľa J. Kurnayera spracoval Dr. I. Br. Zoch.

(Dokončenie.)

Výstup 3. Miloslav Borovský (vysoký mladík, obalený do veľkého cestovného kepeňa, okuliare na nose, v ruke daždník, cez plécia kapsu). **Predošli.**

Miloslav (ostane vo dverach stáť, počúvajúc koniec hádky. Pre seba). **Ozaj či ma poznajú.** (Hrubším hlasom.) **Dohrý večer!**

Zlat. (k Stanislave). **Aha! ďaký povesťny!** (K Miloslavovi.) **Koho hľadáte?**

Mil. (k sebe). **Ozaj ma nepoznajú. Dobre, urobím si žart.** (Nahlas.) **Odpustite, prosím, jestli vás prekážam. Či tu býva pán Stránsky?**

Janko (vystúpi pred Miloslava). **Áno, ja som.**

Mil. **Tak? A ja som myslel, že je pán Stránsky človek 35—40 rokov starý, lebo som počul, že má už dost odrastlé dievky. A ak sa nemýlim, aj jedného chlapca, ktorý má ísť na rok na gymnasium, ale teraz ešte v hlavnej škole hlávku si mučí.**

Janko (pomýlený). **Chcete povedať — na — áno —**

Zlat. (k sebe). **Ale sa ulapil.**

Stan. **Dobre ste uhádli, pane. Otec má 36 rokov, a tento mladý páno, ktorého vám tu predstavujem, je môj veľaučený pán brat, jeho syn. Lež — prosím — s kým máme šťastie?**

Janko (na strane). **Pekné šťastie! Mňa drží za abecedára.**

Mil. **Milá slečinko, vy ste príliš laskavá, mám pánu otcovi sdeliť nejaké zprávy.**

Stan. Otec nie je práve doma, odišiel po úradnej povinnosti, a len večer príde. Medzitým nech sa vám páči sadnúť. (Chce mu doniesť stoličku, no Draho ju už štvoria a pred neho postaví.)

Draho. Tu je stolec.

Mil. Ďakujem. (Sadne si.) Toto je snáď (ukazujúc na Draha) spolužiak vášho pána brata? Bezpochyby do jednej triedy spolu chodia?

Janko (k sebe). Do čerta, čo myslí ten človek? (Nahlas.) Áno! ja i tento do jednej triedy? To by veru i slepý mohol vidieť.

Mil. Keď som vás snáď urazil mojou poznámkou, odpustite, to nebol môj úmysel, lež myslím, žeby ste radi počuli moje zprávy.

Janko. Nie sme zvedaví.

Zlat. Ak chcete, môžete nám sdeliť.

Draho (kričí). Áno, áno! (Stane si blízko k nemu a hrá sa s jeho kapsou).

Janko. Čo je to za krik? Ako keby od tých zprávy spasenie sveta záviselo. Bude to iste dáke bláznovstvo, to ja už znám.

Zlat. Ty to už vieš, pane mudráku!

Mil. Nesiem vám zprávy o vašom strýčnom, Miloslavovi.

Stan. Branko. *Zlat.* Čo vravíte? Ozaj?

Janko (vážne). Zprávy o Miloslavovi? No vidíte, že dnes nedôjde! Nemal som pravdu? Ale vy mi nikdy nechcete veriť! Vy ste nevedomé decká a ja ako všetci veľkí mužovia mám to nešťatie, že mi nikto nechce veriť, trebárs to ja cele iste viem.

Mil. (pre seba). Strýko mal ozaj pravdu keď mi písal, že je Janko pravý škriepnik.

Janko. Čo my mrmlete?

Mil. Obdivujem vašu bystrosť.

Janko. To cele dobre robíte?

Stan. Ale, Janko, nebudže tak bezočivým. (K Miloslavovi.) Povedzte nám teda, čo odvrátilo nášho strýčného, že neprišiel k nám?

Branko. A my sme sa už tak radovali na jeho príchod.

Zlat. Tieto prípravy, čo tu vidíte, boli pre neho určené. Ale naši mladí páni nám tu radosť kalia.

Janko. Prečo nepočúvate, čo vám skúsenejší radia?

Zlat. (rozhnevano). Tvoja prázdna hlava;

Janko (srdito). Čo, moja — moja — prázdna hlava?

Stan. Pre Boha, veďže sa aspoň pred cudzým človekom nepriecte, čože si bude ten pán o nás myslieť?

Janko. Načo Zlatica počína.

Zlat. Ba načo sa Janko škriepi?

Mil. Prosím vás, uspokojte sa. Teda toto všetko platí vašemu Milošovi? (Pohnuto). Vďaka, vďaka vám za to, priatelia!

Všetci. Ako to — ako?!

Mil. (pre seba). Skoro bych sa bol prezradil. (Nahlas.) Vďaka, vďaka vám za to, priatelia, povedal by môj priateľ Miloslav, keby videl, čo ste všetko k jeho prijatiu sriadili.

Stan. Povedzteže nám aspoň, ako Miloslav vyzerá, my sa sotva pamätáme na neho.

Mil. Je on mladík dobrosrdečný. My sme najlepší priatelia. Čo on chce, to i ja robím a naopak. Spolu sa učíme, spolu jíme, spolu spávame v jednej posteli. Keď je jeden chorý i druhý nieje zdravý. Máme spoločnú kassu, slovom, jeden druhému pomáhame, kde môžeme. Ešte nikdy nebolo vrelejších priateľov od nás.

Stan. To je, pane môj, veľmi krásne od oboch.

Zlat. Ozaj, či je Miloslav veľký?

Mil. Taký asi ako ja.

Janko. To ja neverím, on musí byť menší od vás.

Branko. Snáď bude jeho spolužiak a priateľ to lepšie znáť, nežli ty, čo si ho od piatich rokov nevidel.

Janko. Ale ja čo znám, to znám.

Mil. (vážne). Zdá sa, že ste veľmi dôkladne poučení o nom.

Janko. Ako obyčajne o všetkom, o čom hovorím.

Mil. Miloslav Borovský má čierne vlasy.

Janko. To už nie je pravda —

Mil. Ale ja vás ubezpečujem —

Janko. Lužete!

Mil. (vážne). Ja nikdy nelužem!

Janko. A ja čo hovorím, to úplne znám.

Mil. Lež ja to predsa lepšie musím znáť. Ja ho každý deň česem.

Janko. Vy neznáte nič. Ja vám vravím, že Miloslav má žltkasté vlasy, a jestli je to nie pravda, môžete mi do tvare plúvnuť pred všetkými mojimi priateľmi, môžete ma znevážiť ako len chcete, môžete —

Mil. (složí cestovný plášť a postaví sa rovno pred Janka). Škriepnikom nazvať, čo si ozaj aj v skutku. A ako vidím, tvojím škriepením nielen otcovi starosti robíš, ale aj sestrám a bratom nepríjemnosti zapríčiňuješ. Poznáš ma teraz, kto som? Vidiš, ja som tvoj strýčny, Miloslav; teraz už snáď len nebudeš tvrdiť, že mám asnáď čiernu vlásenku na hlave?

Stan. *Zlat.* *Branko.* *Draho.* Oj, Miloslave! Lúbezný Miloslave! (Vešajú sa mu na hrdlo.)

Mil. (pobozká ich radom). Ďakujem vám za toto slavné prijatie, a hlavne za vašu dobrú vôľu naproti mne.

Janko (zahanbený). Odpusť mi, Miloslave, moju neprívetivosť. Slávnostne ti slubujem pred všetkými, že odteraz budem hľadať všemožne sa jej striasť. (Ticho.) Lež, prosím ťa nehovor o tomto aspoň drahým rodičom nič, lebo sa strašne hanbím.

Mil. (podá mu ruku a bozká ho). Dobre! Lež pomysli si, že je škriepivosť jedna z najhorších necností, že kto chce vždy pravdu mať, ten pozdejšie kájať sa musí za to ťažko, ako si to i teraz sám na seba zkušil. Len nezabudni na dané slovo, lebo ak sa zabudneš, pred všetkými ľuďmi ťa vykríčim: „Ludia, pozor! toto je škriepnik Janko!“

Vyhnanec.

„Nuž, choď do sveta, jediný synu,
opustiť musíš strechu rodinnú;
pustá tam stojí maličká roľa,
i tú dnes pani odpredať stroja.
Neslž, — hľaď, matka neplače tvoja;
synku, choď, život nový ťa volá.“

Matka so synom svojím sa lúči,
v siné perny bozk vtisne horúci;
Ni jedna slza jej líca rosi,
báre bôlom hynie srdce ranené.
Lež v rodnom kraji spásy viac není,
a Bôh dobrý svojích v srdci nosí...

Nuž, choď svetom Tatier bolestný syn,
k Bohu sa svojmu srdcom, dušou viň;
dá on chlieb, šatu zvoleným deťom;
On svojich štítom božskosti chráni,
usuší slzy, zahojí rany.
Choď len, syn Tatier, choď chladným svetom.

Tam hľa, odhodí Tatier kvet malý,
už modré očko pieskom sa kalí,
hlavička bolí, krvavie noha —
kdes' oddýchne? — Neboj, tichý synu,
postel' čaká ťa každú hodinu —
postel' zem je; perinka — obloha.

Už odhodí nevoľná sirota
v trnistú pôdu cesty života;
snáď na večnosť kraj rodný zanechá. —
Len choď, syn Tatier, inej niet spásy,
veď človek dobrý k tebes' prihlási,
a — svojim Pán Bôh v biede pomáha. — —

*
Bôh pomohol, — Nezhyneť syn mladý;
Túžbou oko k rodným krajom hľadá. —
Už ide vidieť tú svoju milú;
už kynie biela väža z defaka,
on v duchu pred ňou, milostnou klaká,
verný objíma — matky — — mohylu.

B. Teodorovič.